

Τα όνειρα και οι αιρετικοί (Πρωτοπρ. Βασίλειος Γεωργόπουλος, Επίκ. Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : 9 Μαΐου, 2018

Διαβάζοντας σέ διάφορα αίρετικά έντυπα τόν τρόπο, δυστυχώς, πού κάποιοι συνάνθρωποί μας έγκατέλειψαν τήν Έκκλησία του Χριστού γιά νά ένταχθοῦν σέ μιά αίρετική κίνηση, πολλές φορές διαπιστώνουμε, έκτός από τήν άπουσία γνώσης τῆς Ορθόδοξης πίστης, νά γίνεται λόγος καί γιά ένα άλλο φαινόμενο. Γιά τά **όνειρα**.

Στά πλαίσια τῆς διαδικασίας ένταξης τους στόν αίρετικό χῶρο, συχνά κάνουν λόγο γιά μιά ξεχωριστή έμπειρία πού είχαν, ὅπως τή φανέρωση του Χριστού στό ὄνειρό τους, τήν περιγραφή είδυλλιακῶν πνευματικῶν καταστάσεων καί ἄλλοτε τήν άποκάλυψη γεγονότων, πού προκαλοῦν φόβο καί άγωνία σέ ὄνειρα πού είδαν στόν ὕπνο τους. Τά ὄνειρα αὐτά ὅλοι τους τά θεώρησαν ὡς έμπειρική άπόδειξη τῆς θείας παρουσίας, ὡς έπιβράβευση καί ένίσχυση στό νέο τρόπο ζωῆς τους, στόν αίρετικό δηλαδή χῶρο, σέ συνδυασμό μέ τή μόνιμη ψευδαίσθηση, ὅτι ἐκεῖ γνώρισαν τόν Χριστό ἀληθινά.

Δέν θά σταθοῦμε στήν έπιστημονική έρμηνεία τῶν ὁνείρων. Θά σταθοῦμε σ' ένα άλλο βασικό καί θεμελιώδη παράγοντα. Στό ὅτι στίς αίρετικές κινήσεις δέν ὑπάρχει ἡ δυνατότητα, πού νά μπορεῖ κάποιος νά διακρίνει τίς νόθεες έμπειρίες από τίς γνήσιες καί τοῦτο γιατί ἡ αίρεση δέν ἔχει ὑγιῆ πνευματικά κριτήρια.

Άκατήχητοι, δυστυχώς, προηγουμένως, ἄγευστοι πείρας καί άγῶνα πνευματικῆς ζωῆς, χωρίς έμπειρο πνευματικό ὁδηγό, οἱ πρώην Ορθόδοξοι δέν μποροῦν νά συνειδητοποιήσουν, ὅτι αὐτό τό ὁποῖο περιγράφουν ὡς μοναδική έμπειρία, τήν ὁποία ὁ Κύριος, ὑποτίθεται τούς ἔδειξε διά μέσου τῶν ὁνείρων, εἶναι κάτι **τόπνευματικά επικίνδυνο**.

Ποῦ ἔγκειται αὐτός ὁ κίνδυνος; Στό ὅτι σύμφωνα μέ τήν Άγία Γραφή (Β' Κορ. 11, 14) καί σύμφωνα μέ τήν έμπειρία καί τήν πείρα τῶν άγίων Νηπτικῶν Πατέρων τῆς Έκκλησίας μας τῶν διαχρονικῶς αναντικατάστατων άπλανῶν ὁδηγῶν μας, **τά ὄνειρα εἶναι χῶρος δράσης μεταμφιεζόμενης δαιμονικῆς παρουσίας**.

Τό νά μή πλανηθεῖ δηλαδή ὁ άνθρωπος μέσω τῶν ὁνείρων, τό έπισημαίνει ἡ Άγία Γραφή ἤδη από τήν Παλαιά Διαθήκη. Διαβάζουμε στή Σοφία Σειράχ: «*Τά ὄνειρα δίνουν φτερά στους άνόητους. (...) Από τό άκάθαρτο τί μπορεῖ νά καθαριστεῖ; Καί*

ἀπό τό ψέμα νά ἀληθέψει; (...) Πολλούς τά ὄνειρα τούς παραπλάνησαν κι ὅσοι ἐλπίσανε σ' αὐτά διαψεύσθηκαν» (Σοφ. Σειράχ 34, 1-7).

Γι' αὐτό τό λόγο οἱ ἱεροί Πατέρες, γνωρίζοντας τόν **κίνδυνο τῆς πλάνης**, ὄχι μόνο συνιστοῦν νά μή δίνουμε προσοχή στά ὄνειρα, ἀλλά θεωροῦν καί ὡς ἄξιο ἐπαίνου τόν Χριστιανό πού θά ἀρνηθεῖ νά ἀποδεχθεῖ τυχόν ὄνειρο μέ θεϊκή προέλευση. Ἡ ἄρνησή του νά τό ἐμπιστευθεῖ, δείχνει ἄνθρωπο πνευματικά ὄριμο πού εἶχε τήν προσοχή νά μή πλανηθεῖ.

Τήν ἀγιοπατερική Ὁρθόδοξη διδασκαλία τήν συνοψίζει ἄριστα, ἐπικαλούμενος μάλιστα τήν ἐμπειρία τῶν πνευματικῶς πεπειραμένων (ὡς παρά τῶν ἐν πείρᾳ γεγονότων ἠκούσαμεν) ὁ **ἅγιος Διάδοχος Φωτικῆς**. Αναφέρει στό 38ο κεφάλαιο τῶν Ἑκατό Γνωστικῶν Κεφαλαίων του: **«Ὅμως δύναται νά θεωρηθῆ μεγάλη ἀρετή τό νά μή δίδῃ σημασία κανείς στά ὄνειρα. Διότι τά ὄνειρα δέν εἶναι τίποτε ἄλλο, τοῦλάχιστον τά περισσότερα, ἀπό εἴδωλα τῶν λογισμῶν πού περιφέρονται ἐδῶ κι ἐκεῖ ἢ ὅπως εἶπα, φαντασίες, διά τῶν ὁποίων ἐμπαίζουν τούς ἀνθρώπους οἱ δαίμονες. Ἐπομένως ἐάν δέν ἀποδεχθῶμεν κάποτε κάποιο ὄραμα πού θά σταλῆ σ' ἐμᾶς ἀπό τήν ἀγαθότητα τοῦ Θεοῦ, δέν θά ὀργισθῆ ἐναντίον μας, διότι τό ἀρνηθήκαμε, ὁ πολυπόθητος Κύριος Ἰησοῦς. Διότι γνωρίζει ὅτι αὐτό τό κάμνομεν ἀπό φόβον μήπως μᾶς ἀπατήσουν οἱ δαίμονες»** (Μετάφραση π. Θεοκλήτου Διουνυσιάτου, ἔκδ. Ὁρθόδοξος Κυψέλη).

Ἄλλα τά ὄνειρα ἔχουν πειρασμική προέλευση; Ἡ Ἁγία Γραφή καί οἱ Πατέρες ἀπαντοῦν ὄχι. Ὑπάρχουν καί ὄνειρα πού προέρχονται ἀπό τόν Θεό. Τέτοια ὄνειρα π.χ. εἶναι τό ὄνειρο τοῦ Ἰωσήφ τοῦ Μνήστορος (Ματθ. 1, 20), τό ὄνειρο τῶν Μάγων (Ματθ. 2, 12) καί τό ὄνειρο τῆς γυναίκα τοῦ Πιλάτου (Ματθ. 27, 19). Αὐτές τίς περιπτώσεις ἐπικαλοῦνται διάφοροι αἰρετικοί στίς συζητήσεις μαζί τους γιά νά δικαιολογήσουν τήν ἐμπιστοσύνη πού δείχνουν στά ὄνειρα, θεωρώντας ἐκ τῶν προτέρων, ὅτι ὅλα ἔχουν θεϊκή προέλευση.

Γιά τά ὄνειρα πού ἔχουν θεϊκή προέλευση κάνουν λόγο καί οἱ ἅγιοι Πατέρες, οἱ ὁποῖοι ταυτοχρόνως περιγράφουν καί μερικά βασικά γνωρίσματά τους, πού στά πλαίσια τοῦ πνευματικοῦ ἀγῶνα ἀποτελοῦν καί **κριτήρια ἀξιολόγησης καί προέλευσῆς τους** (βλ. π.χ. Ἁγ. Διαδόχου Φωτικῆς, Κεφ. 36-37). Μποροῦν, δηλαδή, ἔτσι ὀρθῶς νά ἀξιολογήσουν ἂν εἶναι γνήσια ἢ νόθα αὐτή ἡ ἐμπειρία καί κατ' ἐπέκταση ἡ προέλευση αὐτῶν τῶν ὀνειρῶν.

Αὐτός ὅμως ὁ πνευματικός πλοῦτος, τά πνευματικά κριτήρια τῆς Νηπτικῆς ἀγιοπατερικῆς παραδόσεως, εἶναι ἀνύπαρκτος στό χῶρο τῆς αἵρεσης. Αὐτό ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα νά ζοῦν μιά πλάνη σέ σχέση μέ τά ὄνειρα, ἀλλά καί νά προσπαθοῦν νά τήν ἐπιβεβαιώσουν ἐπικαλούμενοι τήν Ἁγία Γραφή!

Καί στήν ἔνσταση, **πῶς μπορεῖ κάποιο ὄνειρο νά ἔχει δαιμονική προέλευση, ὅταν ὠρισμένες φορές ἐπιβεβαιώνεται**, μᾶς ἀπαντᾷ μέ τήν χαρακτηριστική του ἀκρίβεια ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός. Κατά τόν ἱερό Πατέρα, οἱ δαίμονες προλέγουν ἄλλοτε βλέποντες αὐτά πού γίνονται ἀπό μακριά καί ἄλλοτε στοχαζόμενοι. Γι' αὐτό πολλές φορές λένε ψέματα ἐνῶ κάποιες φορές μέ τόν τρόπο αὐτό ἀληθεύουν. Καί ὡς ἐκ τούτου **ποτέ δέν θά πρέπει νά τούς δίνουμε σημασία** (Ἐκδοσις Ἀκριβής, 2, 4). Ἄν τυχόν ὁ ἄνθρωπος δείξει ἐμπιστοσύνη ἐπειδή συνέβη κάτι τό ὁποῖο ἐπαληθεύτηκε, ἀπλῶς, ὁ ἀντίδικος ἔχει καταφέρει νά ἀποσπάσει τήν ἐμπιστοσύνη τοῦ ἀνθρώπου καί ὡς ἐκ τούτου νά εἶναι πιά εὐκόλα χειραγωγήσιμος στήν πλάνη.

Νά λοιπόν, γιατί ποτέ οἱ Ὀρθόδοξοι Χριστιανοί σύμφωνα μέ τήν παρακαταθήκη τῶν ἁγίων Πατέρων, οὔτε πιστεύουν οὔτε ἐμπιστεύονται τά ὄνειρα. Προέχει ἡ ἐν Χριστῷ ἐλευθερία καί ὄχι ἡ ἐμπιστοσύνη τοῦ ἀθεράπευτου ἀπό τά πάθη ἀνθρώπου στήν μεταπτωτική λειτουργία τῆς φαντασίας.

(Περιοδικό «διάλογος», τεύχος 89)

(Πηγή ἡλ. κειμένου: impantokratoros.gr)